

# Årsberetning Moskenes kommune 2011

## 1. Innledning

Moskenes kommune har også i 2011 hatt et utfordrende år. Dette gjelder spesielt bemanningssituasjonen på økonomiavdelingen, innenfor helsesektoren, samt på teknisk etat. Undertegnede begynte som rådmann i Moskenes kommune den 12.10.12. Den generelle økonomiske situasjonen har vært preget av utfordringen med å dekke inn underskuddet fra 2010. Det har ikke vært mulig å dekke inn noe av underskuddet over drift i 2011. Underskuddet fra 2010 er imidlertid delvis dekket inn med bruk av tilgjengelige disposisjonsfond, slik at rest udekket underskudd pr.31.12.2011 er kr 4.423.972.

Som en følge av at investeringsregnskapet viser merforbruk i forhold til budsjettet, er regelverket slik at alle budsjetterte overføringer fra drift til investering må gjennomføres. Etter at disse pålagte overføringene er gjort, er driftsregnskapet for 2011 avsluttet i balanse. Det betyr igjen at Moskenes kommune vil havne på den såkalte ROBEK-lista (Register om betinget godkjenning og kontroll), med den følge at fylkesmannen de kommende år vil måtte godkjenne de årlige budsjettene, samt eventuelle ønsker om låneopptak som kommunen måtte ha.

Resultatet for de enkelte ansvarsområder kommenteres i egne avsnitt i årsberetningen. De ulike ansvarsområdene har hatt et vedtatt rammebudsjett å forholde seg, men på grunn av den personellmessige situasjonen ble ikke detaljbudsjettet innlagt i regnskapssystemet Agresso før helt på slutten av året. Dette har medført at muligheten for budsjettoppfølging ikke har vært optimal gjennom 2011. Likevel ar de fleste ansvarsområdene kommet ganske godt ut i forhold til vedtatt budsjett. Gledelig er det at det totale ansvarsområde 3 (helse, sosial, hjemmehjelp, psykisk helsevern, institusjon, kommuneleige osv.), sett under ett har et mindreforbruk på 105.000 kr. Dette er et område hvor kommunen tidvis har slitt for å balansere tallene.

Det har ikke vært gjennomført nødvendige budsjettrevisjoner gjennom året. Dette er en stor svakhet, og det er nu innført rutiner fra 2012, slik at det blir foretatt minst en budsjettrevisjon gjennom året. Det er videre innført rutiner, slik at det fra andre halvår 2012 vil bli avlagt kvartalsvise regnskaper til politisk nivå. Intern opplæring og fokusering på økonomi vil også være en del av det totale bildet for å bedre økonomistyringen.

Det vil for fremtiden være viktig å utarbeide reelle budsjetter, som er i tråd med den oppbygging som KOSTRA-rapporteringen krever. Det har således også i 2011 også ført til at vi har gjort regnskapsmessige endringer i forhold til budsjettet, blant annet for å tilfredsstillte KOSTRA-rapporteringen, noe som gjør at resultatet på en del områder kan fremstå som "unormale".

Moskenes kommune har hatt stor ustabilitet, vakanser og fravær i sentrale stillinger, noe som har bidratt til at den økonomiske kontrollen har vært mangelfull. Personellsituasjonen har medført betydelige utfordringer, men det er fra 2012 håp om å få til den stabilitet som er nødvendig for å få organisasjonen til å fungere på en tilstrekkelig måte.

## 2. Hovedtallsanalyse

### 2.1: Driftsregnskapet:

#### a) Resultat:

Moskenes kommunes regnskap kommer ut i balanse for 2011, jfr. rådmannens kommentar i innledningen. Regnskapet er videre avsluttet med et positivt brutto driftsresultat på ca. 9,8 mill.

Brutto driftsresultat viser resultatet av ordinær drift i 2011, inkludert avskrivninger på kommunens varige driftsmidler. Brutto driftsresultat angir kommunens evne til å betjene lånegjeld, evnen til å finansiere investeringer over driftsresultatet, samt det å avsette midler til

bruk for senere år. Brutto driftsresultat er i 2011 nesten 1,5 mill. lavere enn budsjettet, men vel 17 mill. bedre enn brutto driftsresultat i 2010. Nesten hele denne resultatforbedringen fra 2010 kan tilskrives økte inntekter, herunder nesten 13 mill. i økt momskompensasjon, rammetilskuddet er økt med vel 7 mill. fra 2010, mens skatteinngangen er redusert med 1,6 mill. Driftskostnadene er totalt ca. 0,5 mill. lavere enn i 2010.

Netto driftsresultat er positivt med kr 10,36 mill. Netto driftsresultat viser resultatet av kommunens løpende drift. I forhold til brutto driftsresultat er det derfor korrigert for virkningene av avskrivninger og erstattet disse med løpende avdrag på kommunen lån. I tillegg er netto rentekostnader fratrukket. KS anbefaler kommunene å ha et netto driftsresultat på om lag 3 % av brutto driftsinntekter. Dette for å sikre nødvendig buffer og soliditet. Årets resultat i Moskenes utgjør 10,1 % av brutto driftsinntekter og som nevnt ovenfor er inntektsøkningen den alt vesentlige årsak til dette. Med lav eller ingen investering i fremtiden, ser vi at det er et betydelig inntektsbortfall i form av momskompensasjon på investeringer.

Brutto driftsutgifter er redusert med ca. 0,5 mill. og er på 92.713.000 kr. Dette er en nedgang på 0,5 % fra 2010. Lønn og sosiale utgifter har i perioden økt med 0,7 mill. kr, noe som utgjør en økning på 1,4 %.

#### **b) Gjeld, renter og avdrag:**

Moskenes kommune har pr. 31.12.2011 en lånegjeld på nesten. 159 mill.kr. De samlede kapitalutgiftene er på 4.589.000 kroner. Av dette utgjør avdrag på lån 2.320.000 kroner og renteutgifter på 2.269.000 kroner. I tillegg er kr 2.804.000 avdrag på formidlingslån, som er ført i kapitalregnskapet.

Lånegjelden har økt med nesten 78 mill. fra forrige årsskifte og utgjør ved utgangen av året ca. 155 %. Statlige myndigheter anbefaler en gjeldsgrad på ca. 50 %. Ved utgangen av 2010 hadde kommunen en gjeld pr. innbygger på kr 42.025. Ved utgangen av 2011 kan følgende gjeld pr innbygger legges til grunn (foreløpige tall fra Statistisk Sentralbyrå):

Moskenes kommune	142.416
Kommuner i Nordland	48.281
Landet utenom Oslo	41.402

#### **c) Avviksanalyse:**

I det følgende avsnittet ser jeg på avvik mellom budsjett og regnskapstall på de vesentligste områdene:

#### **Helse og sosialområdet:**

Som nevnt i innledningen går det området gledelig med et mindreforbruk på 105.000 i 2011. Imidlertid er det også her noe variasjon mellom de ulike ansvarsområdene innen denne sektoren.

#### Kommunelege:

Også i 2011 finner vi det største avviket helse- og sosialområdet på ansvar 320 kommunelege. Totalt merforbruk i 2011 er på 824.000 kr. Overskridelsene relaterer seg i hovedsak til personellkostnader, med 435.000 kr i overskridelse på fastlønn og overskridelse på kjøp av interkommunale tjenester og kjøp tjenester fra andre med kr 696.000. Imidlertid er det underforbruk på overføringer til private leger med 399.000 kr.

Tvisten fra 2010 angående mottatt krav fra HELFO om tilbakebetaling av for mye utbetalt refusjon er ennå ikke avsluttet. Kommunen har i sitt regnskap tatt høyde for at en ikke får refundert noe av det innbetalte, slik at det ikke ligger skjulte latente kostnader for kommunen

#### Sykehjemdrift/institusjon/storkjøkken:

Sykehjemdrift hadde et betydelig overforbruk i 2010. I 2011 er det et mindreforbruk på kr 107.000 på området. Botilbud og avlastning har et overforbruk på kr 225.000. Her er det overskridelse på kjøp av eksterne tjenester med ca. 1,2 mill., men dette oppveies av overføring fra staten til å dekke de nevnte tjenester.

Storkjøkkenet har et overforbruk på kr 135.000.

#### Hjemmesykepleie:

Området for hjemmesykepleie har et mindreforbruk på kr 902.000 i 2011. Hovedpostene dette er knyttet opp mot er besparelse på lønnsområdet 208.000 kr. Mindreforbruk støttekontakter kr 151.000. Videre er det en besparelse på kr 117.000 når det gjelder pensjonskostnader, men dette antas å være forbundet med feilbudsjettering. Mindreforbruk på medisinsk forbruksmaterieell er kr 100.000 og mindreforbruk ved leasing av kjøretøyer utgjør kr 220.000. Ikke-budsjetterte inntekter i form av sykelønn mv. utgjør i overkant av 200.000.kr.

Hjemmehjelp har et mindreforbruk på kr 120.000.

### **Sentraladministrasjon**

Når hele ansvarsområde 1 – fra ansvar 100 til ansvar 182 (rådmann, næring, serviceavdeling, økonomi, IKT, folkevalgte, reiseliv m.v.) ses under ett, er det et mindreforbruk på området på nesten 670.000 kr. Det er imidlertid noe variasjon innenfor de enkelte områdene og de største avvikene kommenteres i det følgende:

Administrasjon rådmann har en overskridelse i forhold til budsjettet på 622.000. Den vesentligste posten (ikke budsjettert) er tap på foredede fordringer på 308.000 kr. Det er også merforbruk på stillingsannonser og flyttegodtgjørelse. Sistnevnte er ikke budsjettert. I tillegg er blant annet kjøp fra andre (kommuner, fylket, private, bedriftshelsetjeneste mm) ikke budsjettert i det hele tatt og utgjør i det vesentlige resten av overskridelsene.

Administrasjon økonomisjef har et overforbruk på 160 000 i 2011. Dette skyldes mange små overskridelser, men også regnskapsposter som ikke har vært budsjettert.

#### IKT

Moskenes kommune hadde i 2010 et overforbruk på 100 % på IKT. Budsjettet for 2011 ble økt med ca. 500.000 i forhold til 2010. Området gikk gledelig nok i balanse i 2011. Fremdeles er det overskridelser på driftsavtaler og drift av online-tjenester. Imidlertid gjør innsparinger på andre kostnadsarter at området balanserer. Avtalene med Vågan kommune om drifting av edb-løsningene vil bli reforhandlet i 2012.

De øvrige områdene har mindre avvik, men vi nevner serviceavdelingen som har en innsparing på 285.000 kr, kommunevalg med overskridelse på 79.000 kr, ordfører med mindreforbruk på kr 37.000 og reiseliv med et mindreforbruk på kr 42.000.

### **Oppvekstområdet**

Oppvekstområdet har totalt sett et mindreforbruk på 70.000 kr. Flere av områdene går med mindreforbruk. Oppvekstsjef/konsulent er budsjettert, men det har ikke vært ansatte på området, slik at besparelsen er på kr 165.000 kr. Noe av det samme gjelder for ungdomsklubb og aktivitetstilbud for unge. Her er mindreforbruket kr 163.000 kr. Støtte fra staten medfører at

voksenopplæringen har en besparelse på 150.000 kr i forhold til budsjettet. Refusjon fra fylket medfører at FYSAK har en besparelse på kr 107.000 i forhold til budsjett. SFO, skolelokaler og styrket tilbud førskole har til sammen et mindreforbruk på kr 513.000. Kulturaktiviteter og den kulturelle skolesekken har besparelse på 175.000 kr, mens kulturskolen har et mindreforbruk på kr 110.000.

Grunnskolen har i 2011 et merforbruk på kr 437.000. Det meste av overforbruket kan henføres til lønnsrelaterte poster. Barnehagen har et merforbruk på kr 421.000, og også her utgjør lønnsrelaterte poster en vesentlig del av overskridelsen. Kr 95.000 i merforbruk gjelder høyere korrekt beregnet tilskudd til Sørvågen barnehage, enn hva som er budsjettet. Biblioteket og barnehagebygget har til sammen et merforbruk på kr 260.000.

### **Teknisk område**

Hovedansvarsområde 4 (ansvar 400 til 446) viser totalt et regnskapsmessig merforbruk i forhold til vedtatt budsjett på kr 1, 37 mill. Noe av årsaken ligger i budsjettmessige tekniske feilbudsjetteringer. Selvkostområdene (vann, avløp, feiing) er budsjettert med netto overskudd på kr 588.000, mens dette skulle vært budsjettert til 0. Administrasjon teknisk har et mindreforbruk på kr 200.000. Øvrige overskridelser knytter seg i all hovedsak til vedlikehold av kommunens bygningsmasse.

### **d) Utviklingsanalyse:**

Moskenes kommune vil ha store utfordringer med å komme i økonomisk balanse. Selv om regnskapet for 2011 er avsluttet i balanse, vil utfordringene opptre de nærmeste årene. Her vil jeg peke på økte rente- og avdragskostnader, samt at momskompensasjonen fra investeringer til bruk i driftsregnskapet avvikes innen 2014. Det vil også være en betydelig og krevende jobb å redusere driftsnivået i Moskenes, også med henblikk på å dekke inn underskuddet fra 2010.

## **2.2 Investeringsregnskapet**

Investeringsregnskapet er avsluttet med et uinndekket merforbruk på kr 5.856.260. Hovedårsaken til dette er at de to største investeringsprosjektene Sørvågen skole og nytt rådhus på Reine viser overskridelser på henholdsvis 9,5 mill. og 3 mill. i forhold til budsjettet. Videre er området formidlingslån ikke budsjettert, noe som utgjør 1,8 mill. i avvik. I henhold til budsjettreglene er budsjettert lånefinansiering regnskapsført fullt ut, samtidig som maksimale overføringer fra drift til investering er gjennomført.

## **2.3 Balansen**

Det er også i 2011 foretatt nøye gjennomgang av balansepostene, slik at denne skal fremstå oppdatert og reell. I det følgende vises noen sentrale nøkkeltall fra balansen:

### **Fondsbeholdningen i balansen ser slik ut på balansedagen:**

Disposisjonsfond	kr	0
Bundne driftsfond	kr	5.226.500
Ubundne investeringsfond	kr	2.944.764
Bundne investeringsfond	<u>kr</u>	<u>2.552.300</u>
Sum fond pr. 31.12.2011	kr	10.723.564

Det bundne investeringsfond gjelder ekstraordinære innbetalte avdrag på formidlingslån. Etter gjeldende regelverk er disse innbetalt husbanken i 2012, slik at det pr. dato ikke står midler på dette fondet

Fondene viser til sammen en netto nedgang fra 2010 med 4.071.993 kr.

## **2.4 Likviditet:**

Arbeidskapitalen er et uttrykk for kommunens likviditet, det vil si evnen til å betale forpliktelsene etter hvert som de forfaller. Arbeidskapitalen er definert som differansen mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld. For at kommunen skal anses å ha god likviditet bør forholdet mellom disse to størrelsene være 2:1. Det betyr at en likviditetsgrad på 2 anses å være god, mens det over tid vil oppstå problemer jo lavere likviditetsgrad man har. Ved utgangen av 2010 var likviditetsgraden 1,87, mens den var økt til 1,95 ved utgangen av 2011 – altså en forbedring av likviditeten. I beløp er økningen i arbeidskapital 6.920.340 kr.

## **3. Likestilling**

Moskenes kommune har mannlig rådmann, og i rådmannens ledergruppe er det to kvinner og to menn. I tillegg er flertallet av enhetslederne kvinner. Moskenes kommune har som mål å sikre heltidsstillinger til de som ønsker det. Moskenes kommune har ansatte med minoritetsbakgrunn, og rekrutterer aktivt personer med minoritetsbakgrunn.

## **4. Diskriminering**

Det er ikke iverksatt spesielle tiltak for å hindre diskriminering i Moskenes kommune, men vi har gjort en rekke tiltak for å sikre universell utforming på våre bygg. Kommunen har vedtatt en grunnholdning mot mobbing og det arbeides for tiden med oppdatering av HMS-regelverket i kommunen. Sistnevnte har også regler som hindrer diskriminering på arbeidsplassen

## **5. Etikk**

Forrige rådmannen satte i gang en prosess for å revidere kommunens etiske regelverk. Dette har vært diskutert med alle enhetslederne, og alle ansatte skal involveres i denne prosessen. Det arbeides videre med disse grunnholdningene.

## **6. Sykefravær**

Moskenes kommune hadde et høyt sykefravær i 2010. Som tabellen under viser, er sykefraværet i 2011 gått noe ned, men det arbeides fortsatt med å få ned fraværet.

	<b>2006</b>	<b>2007</b>	<b>2008</b>	<b>2009</b>	<b>2010</b>	<b>2011</b>
<b>1. kvartal</b>	7,6	6,7	7,1	10,6	6,4	13,5
<b>2. kvartal</b>	7,0	7,2	5,8	10,5	9,4	9,6
<b>3. kvartal</b>	10,1	5,2	12,3	8,0	12,7	7,0
<b>4. kvartal</b>	11,1	6,6	12,6	8,2	15,5	11,8

## **Rådmannens etterord**

Også 2011 har vært et krevende år for Moskenes kommune. I fremtiden vil budsjettdisiplin være et nøkkelord, samtidig som fokus vil måtte settes på alle områder hvor økonomi er involvert. Rådmannen har lagt fram et relativt stramt budsjett for 2012. En sunn økonomi er helt avgjørende for kommunens utvikling. Derfor er tett oppfølging av regnskap og budsjetter av de som er ansvarlige av den største betydning.

Videre vil det alltid være slik at stabile og kompetente medarbeidere er nøkkelen for en positiv utvikling i Moskenes kommune. Det stilles store krav til de ansatte, og den enkeltes arbeidsdag vil ofte være preget av den situasjonen kommunen er i. Til tross for dette, er det stor optimisme og arbeidsglede å spore blant de ansatte, noe som på litt sikt vil komme hele den kommunale organisasjon og kommunens innbyggere til gode.

Reine 08.05.2012



Nils Olav Hagen  
Rådmann